

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2012 r.

Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Bartłomiej Rajca

Protokolant: Mirosława Mękarska

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2012 roku w Środzie Śląskiej

na rozprawie

w sprawie z wniosku G. i A. H.

z udziałem (...) SA w K.

o ustanowienie służebności przesyłu za wynagrodzeniem

postanawia:

I. wniosek oddalić;

II. zasądzić od wnioskodawców G. i A. H. na rzecz uczestnika (...) SA w K. kwotę 257 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Zarządzenie:

- odnotować,

- kal. 21 dni

13.12.2012 r.

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy A. i G. H. wnieśli w dniu 13.06.2012 r. wniosek o ustanowienie służebności przesyłu obciążającej nieruchomość stanowiącą działkę nr (...) dla której tut. Sąd prowadzi ww. księgę wieczystą nr (...) położoną w D., gm. M., na rzecz uczestnika (...) SA, której treścią jest znoszenie istnienia na nieruchomości obciążonej w przestrzeni nad i pod powierzchnią tej nieruchomości urządzeń przesyłowych w postaci linii energetycznych oraz emisji tj. wprowadzanej bezpośrednio lub pośrednio do powietrza, wody, gleby lub ziemi energii takich jak ciepło, hałas, wibracje i pole elektromagnetyczne oraz prawo korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren odpowiednim sprzętem w zamian za zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawców jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu kwoty 10.368 zł oraz wnieśli o zasądzenie od uczestnika na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wniosku wnioskodawcy wskazali, że są właścicielami ww. nieruchomości, a przez tę nieruchomość przebiega linia energetyczna należąca do uczestnika (...) SA. Wnioskodawcy podnieśli, że wezwali pisemnie uczestnika m.in. do ustanowienia służebności przesyłu obciążającej ich nieruchomość w drodze umowy, jednak do tej pory uczestnik postępowania nie wyraził gotowości do zawarcia stosownej umowy z wnioskodawcami, stąd wniosek w niniejszej sprawie okazał się konieczny.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik (...) SA w K. wniósł o oddalenie wniosku w całości i zasądzenie od wnioskodawców na rzecz uczestnika zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sześciokrotnej wysokości. W uzasadnieniu swojego stanowiska uczestnik

przyznał, że na nieruchomości wnioskodawców jest posadowiona jego infrastruktura, o której mowa we wniosku stanowiąca napowietrzną linię elektroenergetyczną niskiego napięcia D. podnosząc zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu dla tej linii z dniem 03 kwietnia 1983 r., która polega na prawie utrzymywania instalacji tej linii na ww. nieruchomości, prawie jej eksploatacji, napraw, konserwacji oraz całodobowego dostępu do niej. Uczestnik wskazał, że sieć niskiego napięcia w D., której część stanowi ww. linia, przyjęta została na majątek poprzednika prawnego uczestnika w dniu 03 kwietnia 1973 r. i co najmniej od tej daty ww. linia jest nieprzerwanie do chwili obecnej użytkowana przez uczestnika, a wcześniej była użytkowana przez jego poprzednika prawnego w sposób odpowiadający treści służebności przesyłu. Uczestnik wskazał że dla linii tej prowadzony jest paszport ogólny sieci elektroenergetycznej D., który jest dokumentem o którym mowa w art. 64 ustawy z dnia 07.07.1994 r. – Prawo budowlane i w tym dokumencie wskazane są wszelkiego rodzaju zabiegi eksploatacyjne dotyczące tej infrastruktury elektroenergetycznej. Uczestnik zarzucił też, że korzystanie z tej linii odbywało się w dobrej wierze ze strony uczestnika i jego poprzedników prawnych, albowiem objęcie posiadania służebności gruntowej na nieruchomości wnioskodawców odpowiadającej treści służebności przesyłu odbyło się na podstawie uregulowań ustawy z dnia 28.06.1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli. Ponadto uczestnik podniósł, że skoro najprawdopodobniej ww. nieruchomość przez cały czas, kiedy istniała na niej infrastruktura elektroenergetyczna uczestnika stanowiła własność prywatną, toteż biegł okres zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu w stosunku do tej linii na tej nieruchomości; jednak gdyby okazało się, że nieruchomość wnioskodawców do dnia 1 października 1990 r. stanowiła własność państwową, to do zasiedzenia ww. służebności doszło w każdym razie z dniem 1 lutego 2009 r. Ponadto uczestnik podniósł, że wszedł w posiadanie ww. służebności gruntowej w dobrej wierze, wskazując na fakt, że charakter posiadania z punktu widzenia dobrej lub złej wiary oceniać należy według stanu świadomości posiadacza w chwili uzyskania posiadania. Uczestnik zarzucił też że błędem byłoby przyjmować, że poprzednika prawnego uczestnika, którym było przedsiębiorstwo państwowe - Zakład (...) nie można uznać w okresie do 1 lutego 1989 r. za posiadacza służebności gruntowej o treści służebności przesyłu z uwagi na wyrażoną w art. 128 Kc zasadę jednolitej własności państwowej, przez co niedopuszczalne jest zaliczanie posiadania przez przedsiębiorstwo państwowe wykonywanego przed tą datą do okresu potrzebnego do nabycia służebności przez zasiedzenie przez następcę prawnego tego przedsiębiorstwa. Nadto uczestnik podniósł, z ostrożności procesowej, że nawet gdyby przyjąć, że zasiedzianą służebność nabył przed 1 lutego 1989 r. Skarb Państwa, to uczestnik jest beneficjentem i ostatecznym sukcesorem tak nabytej przez Skarb Państwa służebności, gdyż uczestnik jest następcą prawnym pod tytułem ogólnym przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...), będącego z kolei sukcesorem Skarbu Państwa co do nabytej przez zasiedzenie służebności. Ponadto uczestnik z ostrożności procesowej zakwestionował również wartość rzekomo należnego wnioskodawcom wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, kwestionując wyliczenia i wnioski dowodowe wnioskodawców w tym zakresie.

W odpowiedzi na takie stanowisko uczestnika wnioskodawcy wnieśli o wydanie postanowienia wstępnego w przedmiocie uznania za usprawiedliwione co do zasady ich roszczenia i podnieśli m.in., że w sprawie nie zostało ustalone czyją własność stanowiła uprzednio nieruchomość będąca obecnie własnością wnioskodawców, oraz zarzucili m.in., że podniesiony przez uczestnika zarzut zasiedzenia jest bezskuteczny, gdyż poprzednika prawnego uczestnika, którym było przedsiębiorstwo państwowe nie można uznać w okresie do 1 lutego 1989 r. za samoistnego posiadacza nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej, przez co niedopuszczalne jest zaliczanie posiadania przez przedsiębiorstwo państwowe wykonywanego przed tą datą do okresu potrzebnego do nabycia służebności przez zasiedzenie przez następcę prawnego tego przedsiębiorstwa. Ponadto wnioskodawcy zarzucili, że nawet gdyby przyjąć, że nieruchomość wnioskodawców stanowiła własność prywatną, to uczestnik nie wykazał, że został spełniony warunek z art. 285 § 2 Kc, zgodnie z którym służebność gruntowa może mieć jedynie na celu zwiększenie użyteczności nieruchomości władnącej lub oznaczonej jej części. Wnioskodawcy podnieśli, że uczestnik nie wykazał zwiększeniu użyteczności jakiej nieruchomości miała służyć linia elektroenergetyczna niskiego napięcia D.. Ponadto zakwestionowali dobrą wiarę Zakładu (...), a potem następców prawnych w zakresie korzystania z nieruchomości wnioskodawców twierdząc ponadto, że pozostawanie w dobrej wierze musi obejmować cały okres eksploatacji urządzeń, nawet po uchyleniu zasady jednolitej własności państwowej, a dobrą wiarę uczestnika i jego poprzedników prawnych musiał wyłączyć fakt, że nieruchomość wnioskodawców na przestrzeni lat stanowiła własność prywatną. Wnioskodawcy podnieśli również, że uczestnik nie wykazał, by infrastruktura energetyczna objęta

wnioskiem wybudowana została w oparciu o przepisy ustawy z dnia 28.06.1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli. Wnioskodawcy wskazali też, że zdaniem wnioskodawców infrastruktura elektroenergetyczna została zlokalizowana na nieruchomości wnioskodawców dopiero w latach 80 XX w. a ponadto jej przebieg był zmieniany a zmiana sposobu korzystania z nieruchomości obciążonej powoduje, że korzystający z niej musi niejako od nowa ją zasiedzieć. Ponadto wnioskodawcy podnieśli, że uczestnik nie zasiedział również służebności przesyłu, wprowadzonej ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz innych niektórych ustaw, gdyż nie wykazał się odpowiednim ku temu okresem posiadania tej służebności.

Ustosunkowując się do tych zarzutów uczestnik podniósł m.in., że wbrew twierdzeniom wnioskodawców remont linii niskiego napięcia, przeprowadzony w latach 1995-1996 polegał na nieruchomości wnioskodawców nie na budowie nowej linii lecz na zwykłym remoncie linii istniejącej, gdyż bezpośrednio przy starych słupach postawiono nowe, celem przełożenia linii na nowe konstrukcje wsporcze (słupy) i była to zwykła czynność eksploatacyjna wobec tej linii i jedynie potwierdza ciągłość posiadania i czynnego wykonywania służebności przez poprzednika prawnego uczestnika na tej nieruchomości.

W toku postępowania Sąd, zgodnie zresztą ze stanowiskiem wnioskodawców w tym zakresie, na podstawie art. 220 Kpc w zw. z art. 13 § 2 Kpc ograniczył rozprawę do rozstrzygnięcia zarzutu zasiedzenia przez uczestnika służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, gdyż wobec niweczącego charakteru tego zarzutu wobec roszczenia wnioskodawców, rozstrzygnięcie w pierwszej kolejności tego zarzutu było w ocenie Sądu celowe w świetle zasad ekonomii procesowej. Wobec ograniczenia rozprawy do rozstrzygnięcia zarzutu zasiedzenia służebności na nieruchomości wnioskodawców, a więc rozstrzygnięcia istnienia roszczenia wnioskodawców co do samej zasady, Sąd pominął również wnioski dowodowe wnioskodawców i uczestnika na okoliczność wysokości ewentualnego wynagrodzenia dla wnioskodawców w zamian za ustanowienie służebności przesyłu.

Bezsporne było ostatecznie pomiędzy uczestnikami postępowania, że na będącej współwłasnością wnioskodawców (na zasadzie majątku wspólnego małżeńskiego) nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), dla której tut. Sąd prowadzi ww. księgę wieczystą nr (...) położoną w D., gm. M., uczestnik posiada posadowioną przez jego poprzedników prawnych infrastrukturę elektroenergetyczną stanowiącą napowietrzną linię elektroenergetyczną niskiego napięcia D.. Zbieżny był również pomiędzy uczestnikami aktualny przebieg ww. infrastruktury elektroenergetycznej na ww. nieruchomości, odzwierciedlony zresztą na fotografiach-wydrukach przedłożonych przez wnioskodawców, a nie kwestionowanych przez uczestnika, co uzasadniało odstąpienie od oględzin ww. nieruchomości (art.626 § 2 i 3 Kpc).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ww. nieruchomość wnioskodawców stanowiła własność Skarbu Państwa do dnia 09 września 1976 r., kiedy to dziadkowie wnioskodawcy J. i A. L. kupili od Skarbu Państwa m.in. tę nieruchomość, stanowiącą część ówczesnej nieruchomości nr 79/3. Następnie m.in. tę nieruchomość nabyła od ww. osób ich córka – M. H. (1), matka wnioskodawcy na podstawie umowy przekazania własności i posiadania gospodarstwa rolnego z dnia 28.08.1980 r. Następnie działka nr (...) uległa podziałowi na m.in. działkę nr (...), którą w dniu 23 września 2011 r. M. H. (1) darowała wnioskodawcom i odtąd ta nieruchomość stanowi własność wnioskodawców.

Dowód: - dokumenty w aktach księgi wieczystej nr (...), w tym m.in. akt notarialny z 09.09.1976 r. – k.4-5 tych akt, umowy przekazania własności i posiadania gospodarstwa rolnego z dnia 28.08.1980 r. – k.9-10 tych akt, dokumenty w aktach księgi wieczystej nr (...), w tym m.in. akt notarialny z 23.09.2011 r. – k.1-2 tych akt,

- odpis z KW nr (...) – k.97-99,

- zeznania świadek M. H. (1) – k. 112

Na nieruchomość wnioskodawców znajduje się obecnie budynek mieszkalny i budynek gospodarczy, studnia i szambo. M. H. (1) mieszka w D. od 1956 r., bo wtedy przeprowadziła się z rodzicami z J. do D. i wówczas na obecnej nieruchomości wnioskodawców już istniała infrastruktura elektroenergetyczna w postaci linii posadowionej

na słupach. Linia ta w takim kształcie istniała na nieruchomości wnioskodawców do połowy lat 90 tj. do czasu przeprowadzonego remontu tej linii. Między innymi obecną nieruchomość wnioskodawców ojciec M. H. (1) nabył w zamian za mienie zabrane pod zalew w M. i zaczął tam budować dom w 1976 r. Budowa trwała kilka lat do 1980 r. i wtedy M. H. (1) wprowadziła się tam ze swoimi rodzicami.

Dowód: - zeznania świadek M. H. (1) – k.112-113

Przebiegająca w przestrzeni powietrznej kilku metrów nad powierzchnią ww. nieruchomości wnioskodawców linia elektroenergetyczna niskiego napięcia D. wsparta jest na tejże nieruchomości na położonej na niej konstrukcji – jednym słupie betonowym. Ta linia przecina nieruchomość wnioskodawców na skos i biegnie dalej zahaczając jeszcze o działkę sąsiadów wnioskodawców.

Dowód: - fotografie – wydruki – k.131-134

- zeznania wnioskodawczyni – k.142-143,

- mapa dla celów opiniodawczych A. M. z dnia 21.11.2012 r. ze zbioru (...) Zakładu (...) we W. – koperta k. 138

Przez nieruchomość wnioskodawców przebiega też mniej więcej w jej połowie dzieląc ją na dwie części, w pobliżu studni, wodociąg oznaczony symbolem w-110.

Dowód: - mapa dla celów opiniodawczych A. M. z dnia 21.11.2012 r. ze zbioru (...) Zakładu (...) we W. – koperta k. 138

W dniu 03 kwietnia 1973 r. linia energetyczna posadowiona m.in. na ww. nieruchomości wnioskodawców jako sieć niskiego napięcia we wsi D. została przyjęta na majątek trwały i do eksploatacji przez poprzednika prawnego uczestnika z Regionu Energetycznego S. Zakładu (...). Od tego momentu do chwili obecnej poprzednicy prawni uczestnika i uczestnik wielokrotnie wykonywali za pomocą swoich pracowników szeregu czynności związanych z normalnym jej utrzymywaniem, eksploatacją, konserwacją i naprawami, m.in., przeprowadzano pomiary i przeglądy techniczne linii i jej obchody oraz bieżące remonty i wycinki gałęzi (m.in. I kw. 1976 r., 25.10.1979 r., 25-26.02.1980 r., 13.03.1982 r., 12.05.1983 r., I kw. 84 r., 22.10.1984 r., 25-26.02.1985 r., 14.03.1985 r., I kw. 1987 r., 09.12.1988 r., 03.12.1989 r., 20-22.01.1990 r., 07.09.1993 r., 11.12.2001 r., 20.02.2002 r., 12.11.2007 r., 30.01.2008 r.), naprawiano uszkodzenia (m.in. 1.08.1980 r., 31.07.2000 r.). W dniu 29.03.1996 r. dokonano odbioru technicznego linii napowietrznej po kapitalnym remoncie.

Dowód: - paszport ogólny linii elektroenergetycznej niskiego napięcia D. z 03.04.1973 r. – k.34-38

Kapitalny remont linii elektroenergetycznej niskiego napięcia D. przebiegającej przez nieruchomość wnioskodawców przeprowadzony został w połowie lat 90-tych XX w. na podstawie decyzji nr 99/95 Kierownika Urzędu Rejonowego Rejonowej Administracji Ogólnej we W. polegał na wymianie słupów i przewodów sieci niskiego napięcia wzdłuż istniejącej linii biegnącej poprzez teren tej nieruchomości. Szczegółowe dane zostały uwidocznione w dokumentacji projektowej, dane z tej dokumentacji weszły w skład paszportu tej sieci. Remont polegał na posadowieniu nowych słupów betonowych w możliwie bliskiej odległości od istniejącej przebiegającej tą trasą linii niskiego napięcia posadowionej dotychczas na słupach drewnianych. Linia w dalszym ciągu pełniła tak jak poprzednio funkcję sieci dystrybucyjnej zapewniającej dostawę energii elektrycznej odbiorcom zamieszkałym w tym obszarze. Zmianie uległ układ elektryczny pracy sieci tzn. zmienione zostało źródło zasilania tej sieci tj. zamontowana została nowa stacja transformatorowa by poprawić parametry jakościowe dostarczanej energii, ta wymiana nie miała wpływu na zmianę charakteru tej sieci. Remont ten był typową formą przeprowadzenia remontów takich sieci gdyż istniejąca stara sieć zapewniała ciągłość zasilania energią elektryczną odbiorców do czasu uruchomienia nowej sieci, która spełniała te same funkcje. Ten sposób umożliwiał ograniczenie do minimum przerw w dostawie energii, mogły to być przerwy trwające kilka godzin w czasie doby w czasie prowadzenia tego remontu. Gdyby remont polegał na wymianie słupów umiejscowionych w tym samym miejscu to przerwy w dostawie energii mogłyby trwać w zależności od organizacji pracy od kilkudniowej trwałej przerwy lub wielokrotnie dłużej trwającej przerwy w ciągu dnia.

Dowód: - zeznania świadka T. P. – k.141-142,

- odpis mapy z 30.12.1987 r. – k.120, 140

- odpis decyzji nr 99/95 Kierownika Urzędu Rejonowego Rejonowej Administracji Ogólnej we W. wraz z załącznikiem
- wykazem właścicieli gruntów – k.121-124,

- protokół nr (...) odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji robót inwestycyjnych i po kapitalnym remoncie
- k.125-126,

Wykonawcy remontu kapitalnego nie występowali o zgodę na wejście na działkę wnioskodawców i wykonywanie przez nich czynności związanych z tym remontem.

Dowód: - zeznania świadek M. H. – k.113

Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) powstał na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu z 01 czerwca 1945 r., i wchodził w skład wielozakładowego przedsiębiorstwa państwowego Zjednoczenia (...), następnie z chwilą likwidacji tego Zjednoczenia, Zakład (...) został wszedł od 01 lipca 1976 r. w skład Zakładów (...), z którego został wyodrębniony zarządzeniem Ministra Przemysłu z 16.01.1989 r. Zakład (...) istniał do momentu przekształcenia w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa na podstawie zarządzenia nr 192/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z 09.07.1993 r. w oparciu o ustawę z dnia 05.02.1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa.

Dowód: - kopia zarządzenia Ministra Przemysłu z 01.06.1945 r. – k.82-83,

- kopia odpisu rejestru przedsiębiorstw państwowych – k. 84-85,

- kopia wyciągu z rejestru przedsiębiorstw z 26.10.1976 r. – k. 86-87

- kopia zarządzenia Ministra Przemysłu z 16.01.1989 r. – k.88-90

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 19.05.1989 r. – k.91-92

- kopia wypisu z aktu notarialnego z dnia 12.07.1993 r. – k. 58-70

Na podstawie decyzji Wojewody (...) z 22.02.1994 r. i 26.04.1996 r. stwierdzono nabycie z mocy prawa z dniem 5 grudnia przez Zakład (...) prawa użytkowania wieczystego gruntów i prawa własności posiadanych na nich budynków m.in. przy ul. (...) we W. (KW (...) SR dla Wrocławia-Krzyków), przy ul. (...) w Ś. (KW (...) tut. Sądu),

Dowód: - odpisy decyzji Wojewody (...) z 22.02.1994 r. i 26.04.1996 r. – k. 73-81

Z dniem 29 lipca 1993 r. Zakład (...) SA został wpisany do rejestru handlowego wskutek przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) z dniem 12 lipca 1993 r. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. Jednocześnie z rejestru handlowego wykreślone zostało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...). Następnie wskutek połączenia w trybie art. 492 par. 1 pkt 1 Ksh Zakład (...) SA został przejęty z dniem 30.04.2004 r. przez Zakład (...) SA, który zmienił nazwę na (...) SA, następnie nazwa podmiotu została zmieniona na (...) SA, a następnie na (...) SA. Obecnie z dniem 1 września 2011 r. nazwa wnioskodawcy brzmi (...) SA w K..

Dowód: - odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 29.07.1993 r. sygn.. akt Ns rej (...) – k.71-72

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 17.06.2004r . – k.39-41,

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 20.03.2008 r. – k. 42-43,

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 31.12.2008r . – k.44-46,
- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 16.01.2009r . – k.48-49,
- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 01.09.2011r . – k. 51-56,
- odpisy zaświadczeń o dokonaniu wpisu – k.47,50, 57

Wnioskodawcy przed wniesieniem wniosku w niniejszej sprawie pisemnie wyzwali uczestnika m.in. do ustanowienia służebności przesyłu związanego z istnieniem na nieruchomości wnioskodawców ww. infrastruktury elektroenergetycznej uczestnika za wynagrodzeniem na rzecz wnioskodawców, dokumentując prawo własności ww. nieruchomości poprzez odpisy z ksiąg wieczystych ww. nieruchomości oraz wyciągi z ewidencji gruntów. Uczestnik w odpowiedzi nie ustosunkowywał się merytorycznie do wezwania wnioskodawców żądając przedstawienia od wnioskodawców szeregu dokumentów dotyczących ww. nieruchomości.

Dowód: - pismo wnioskodawców do uczestnika z 18.01.2012 r. – k.13,

-pismo uczestnika do wnioskodawców z dnia 02.02.2012 r.– k.7

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek okazał się bezzasadny.

Zgodnie z art. 305¹ Kc nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 (tj. urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania m.in. energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne) prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Zgodnie z art. 305² § 2 Kc jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu.

Wniosek w istocie należało potraktować jako wniosek o przyznanie odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu na rzecz uczestnika. Roszczenie o wynagrodzenie w zamian za ustanowienie służebności przesyłu nie zaistnieje, jeśli przedsiębiorca – właściciel urządzeń przesyłowych dysponuje odpowiednim uprawnieniem do utrzymania i korzystania z tych urządzeń, skutecznym wobec właściciela tej nieruchomości. Z ustalonego stanu faktycznego wynika zaś, że uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali ze wskazanej we wniosku nieruchomości wnioskodawców w zakresie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu i nabyli ją przez zasiedzenie na podstawie art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. co czyni wniosek wnioskodawców bezzasadnym co do samej jego istoty.

Zgodnie z art. 292 zd. 1 Kc służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Rozstrzygnięcia w pierwszej kolejności wymagało zatem czy uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali z trwałego i widocznego urządzenia na nieruchomości należącej obecnie do wnioskodawców. W ocenie Sądu bezsporny w niniejszej sprawie jest fakt, iż na nieruchomości (w tym również w przestrzeni powietrznej nad tą nieruchomością w takim zakresie, że należy ją zaliczyć do sfery objętej prawem własności tej nieruchomości) należącej obecnie do wnioskodawców znajduje się czynny fragment napowietrznej linii elektroenergetycznej podparty konstrukcją wsporczą – słupem betonowym co przemawia za ustaleniem, że urządzenie to mają charakter trwałego i widocznego urządzenia w rozumieniu art. 292 Kc, czego nie kwestionowali wnioskodawcy (a wręcz wynika to z istoty ich wniosku), albowiem z doświadczenia życiowego wiadomo, że urządzenia tego typu mają taki charakter i są takich rozmiarów, że są widoczne na nieruchomości niemal od pierwszego na nie spojrzenia i są posadowione na trwałych podstawach takich jak słupy właśnie (drewniane, betonowe, metalowe) lub innych podobnych konstrukcjach. Ponadto z ustalonego stanu faktycznego wynika, że korzystanie z tego

urządzenia przez uczestnika i jego poprzedników odpowiadało obecnie funkcjonującej w obrocie prawnym służebności przesyłu, albowiem polegało na korzystaniu z tej linii w sposób zgodny z jej przeznaczeniem, w szczególności na utrzymywaniu ww. instalacji na nieruchomości należącej obecnie do wnioskodawców, ich eksploatacji, napraw i konserwacji, nieograniczonego czasowo do nich dostępu. Sąd w niniejszej sprawie podziela ugruntowany już pogląd Sądu Najwyższego, który kilkakrotnie wypowiedział się za możliwością ustalenia nabycia prawa przez zasiedzenie w innym postępowaniu aniżeli w postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia jak i o możliwości nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa, w szczególności również przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu, co nastąpiło na podstawie ustawy z dnia 30.05.2008 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 3 sierpnia 2008 r. (m.in. wyrok SN z 03.02.2010 r., II CSK 444/09, wyrok SN z 12.12.2008 r., sygn. akt II CSK 389/08 Lex nr 484715, uchwała SN z 07.10.2008 r., III CZP 89/08, LEX nr 458125, postanowienie SN z 04.10.2006 r., II CSK 119/06 M. Prawniczy 2006 r., nr 21 poz.1128, wyrok SN z 11.03.2005 r., II CK 489/04, LEX nr 301735, postanowienie SN z 10.07.2008 r. III CSK 73/08). Sąd w niniejszej sprawie podziela też pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z 05.06.2009 r. I CSK 392/08, Lex nr 578032), iż w odniesieniu do służebności gruntowej przesyłu, wykładnia art. 285 § 2 k.c. musi uwzględniać charakter tej służebności i jej przeznaczenie społeczno - gospodarcze oraz społeczno-gospodarcze przeznaczenie nieruchomości wchodzącej w skład przedsiębiorstwa energetycznego, któremu służebność ta ma służyć. Przesłanka art. 285 § 2 k.c. może być spełniona także wówczas, gdy służebność przesyłu ułatwia funkcjonowanie przedsiębiorstwa przesyłowego, zwiększając jednocześnie użyteczność należącej do niego nieruchomości. Powszechnie wiadomo, że w skład przedsiębiorstwa mogą wchodzić także nieruchomości (ten fakt został zresztą wobec uczestnika w niniejszej sprawie wykazany), a funkcjonowanie przedsiębiorstwa energetycznego bez takich nieruchomości jest trudne do wyobrażenia. Ułatwienie funkcjonowania przedsiębiorstwa może stanowić jednocześnie zwiększenie użyteczności nieruchomości należącej do tego przedsiębiorstwa, co ma niewątpliwie miejsce w okolicznościach niniejszej sprawy. Należy przy tym wskazać, że zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu nie wiąże się z nieruchomością władnącą, lecz z samym przedsiębiorstwem w rozumieniu podmiotowo-funkcjonalnym (tak m.in.: uchwała SN z 17.01.2003 r., III CZP 79/2003, postanowienie SN z 08.09.2006 r., II CSK 112/06, postanowienie SN z 17.12.2008 I CSK 171/08, uchwała SN z 07.10.2008 r. III CZP 89/08, wyrok SN z 12.12.2008 r. I CSK 389/08, postanowienie SN z 11.02.2010 r. I CSK 181/09). Niezasadnie zatem wnioskodawcy podnosili, że nie została w sprawie spełniona przesłanka z art. 285 § 2 Kc.

Również pozostałe przesłanki do nabycia zasiedzenia służebności gruntowych o treści odpowiadającej służebności przesyłu w ocenie Sądu zostały spełnione. Zgodnie bowiem z art. 292 zd. 2 Kc przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio [do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej]. (...) stosowanie tych przepisów oznacza, że nie ma zastosowania do zasiedzenia służebności gruntowej wymóg samoistnego posiadania nieruchomości obciążanej (tak m.in. wyżej cytowane postanowieniu Sądu Najwyższego z 05.06.2009 r. oraz postanowienie SN z 11.02.2010 r., I CSK 181/09, LEX nr 564748). Posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy bowiem utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336 k.c., jako posiadanie zależne. Znajdują natomiast odpowiednie zastosowanie m.in. przepisy o nabyciu nieruchomości przez zasiedzenie dotyczące terminów posiadania w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 172 Kc, tak również postanowienie SN z 11.02.2010 r., sygn. akt I CSK 181/09) oraz, generalnie, możliwości doliczenia posiadania poprzednika (art. 176 Kc). Oznacza to, że przesłanką do zasiedzenia służebności gruntowej oprócz posiadania służebności będzie upływ oznaczonego w ustawie czasu, w zależności od tego czy posiadacz służebności był w dobrej (obecnie 20 lat) czy w złej (obecnie 30 lat) wierze (tak m.in wyrok SN z 31.01.1967 r., III CR 270/66, OSNCP 1967, nr 9 poz. 160) oraz w zależności pod rządami jakich przepisów prawa cywilnego zasiedzenie nastąpiło. Należy bowiem pamiętać, że do dnia 01 października 1990 r. Kodeks cywilny w art. 172 przewidywał krótsze niż obecnie terminy zasiedzenia wynoszące odpowiednio 10 lat – w przypadku uzyskania posiadania w dobrej wierze i 20 lat – w przypadku uzyskania posiadania w złej wierze. Przepis art. 172 Kc w poprzednim brzmieniu ma niewątpliwie zastosowanie do zasiedzenia, które nastąpiło jeszcze pod rządami tego przepisu. Zgodnie bowiem zaś z art. 9 ustawy z dnia 28.07.1990

r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (tzw. noweli lipcowej) do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie tejże ustawy, stosuje się od tej chwili przepisy niniejszej ustawy; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. Przepis art. 172 Kc w nowym brzmieniu ma zatem zastosowanie do zasiedzenia, które jeszcze nie nastąpiło do czasu wejścia w życie znowelizowanego przepisu.

W niniejszej sprawie należy przyjąć, że poprzednik prawny uczestnika – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) - w przypadku infrastruktury związanej z ww. linią elektroenergetyczną wszedł w posiadanie służebności na nieruchomości wnioskodawców (który to moment dla ZE W. należy przyjmować wtedy, gdy nieruchomość ta przestała być własnością Skarbu Państwa, a stała się własnością prywatną tj. 09 września 1976 r.) w dobrej wierze. Przyjmuje się, że dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu posiadacza rzeczy, że przysługuje mu wykonywane przez niego prawo, a w złej wierze jest ten, który wie albo powinien wiedzieć, że prawo nie przysługuje jemu, lecz innej osobie (tak postanowienie SN z 19.07.2000 r. sygn. akt II CKN 282/00, LEX nr 52565). W ostatnim orzecznictwie sądowym (tak m.in. postanowienie SN z 05.12.2007 r., sygn. akt I CSK 300/07, LEX 339709, z 17.12.2010 r. III CSK 57/10, Lex nr 852661) dominuje też pogląd, że o przypisaniu posiadaczowi dobrej lub złej wiary przy wykonywaniu posiadania decydują okoliczności opisujące jego stan świadomości w chwili objęcia władztwa nad rzeczą. Późniejsza zmiana posiadania w złej wierze na posiadanie w dobrej wierze (i odwrotnie) nie ma wpływu na długość okresu potrzebnego do nabycia danego prawa przez zasiedzenie. Dlatego wnioskodawcy niezasadnie zarzucali, że pozostawanie w dobrej wierze musi obejmować cały okres eksploatacji urządzeń prowadzącego do zasiedzenia odpowiedniej służebności gruntowej. Ponadto z uwagi na wskazany już powyżej fakt niemożności utożsamiania posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości wnioskodawcy zupełnie bezzasadnie twierdzili, że dobrą wiarę uczestnika i jego poprzedników prawnych musiał wyłączyć fakt, że nieruchomość wnioskodawców na przestrzeni lat stanowiła własność prywatną. Należy też zauważyć, że zgodnie z art. 7 Kc jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 25.02.2009 r. (II CSK 501/08, Lex 528129) domniemanie dobrej wiary, przewidziane art. 7 k.c., nakazuje organowi stosującemu prawo uznanie tego faktu za udowodniony, do czasu wykazania przez podmiot, który z przypisania innemu złej wiary wywodzi skutki prawne, że posiadanie nie miało cech zezwalających na przyjęcie, że działał w dobrej wierze. W niniejszej sprawie uczestnik twierdził, że jego poprzednik prawny – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) uzyskując posiadanie służebności gruntowej liczone od ww. momentu czasu i utrzymując te instalacje na nieruchomości wnioskodawców na przestrzeni lat w późniejszym okresie czasu działał w dobrej wierze kierując się obowiązującą wówczas (aż do 05.12.1997 r.) ustawą z dnia 28.06.1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli, która w art. 4 ust. 1 przewidywała, że we wsiach i osiedlach objętych elektryfikacją osobom upoważnionym przez właściwe przedsiębiorstwa elektryfikacji służy prawo wstępu na posesje i do budynków, dokonywania tam oględzin i pomiarów oraz wykonywania robót i zakładania urządzeń jakich wymagać będzie powszechna elektryfikacja, a m.in. właściciel posesji jest zobowiązany umożliwić wstęp i wykonanie tych czynności. Nawet czasowy charakter tego ograniczenia nie zmienia faktu, że te uregulowania ustawowe mogły zasadnie powodować u poprzednika prawnego uczestnika przekonanie, że przysługuje mu uprawnienie do korzystania z nieruchomości wnioskodawców w zakresie odpowiadającym obecnie służebności przesyłu. Ponadto wnioskodawcy nie obalili w żaden sposób ustawowego domniemania dobrej wiary uczestnika w momencie wejścia w posiadanie ich nieruchomości, ograniczając się do prostego zaprzeczenia tej okoliczności.

W ocenie Sądu okres posiadania służebności gruntowej przez uczestnika i jego poprzedników w zakresie niezbędnym do jej nabycia przez zasiedzenie już upłynął odnośnie ww. linii elektroenergetycznej ze skutkiem w postaci zasiedzenia tej służebności, gdyż w ocenie Sądu za dzień nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie należy przyjąć koniec dnia 09 września 1986 r. Skoro bowiem, jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, linia ta, która jest posadowiona na nieruchomości wnioskodawców co najmniej od 1956 r., należy przyjąć, że zasiedzenie nastąpiło – przy przyjęciu dobrej wiary uczestnika z upływem 10 lat od daty, kiedy nieruchomość ta przestała być własnością Skarbu Państwa. Z ustalonego stanu faktycznego nie wynika też, by posiadanie służebności ww. linii było kiedykolwiek przerwane (przemawia za tym również domniemanie ciągłości posiadania - art. 340 Kc). Uczestnik wykazał też w ocenie Sądu za pomocą przedłożonych przez siebie dokumentów swoje następstwo prawne po przedsiębiorstwie

państwowym Zakład (...) a następnie po kolejnych następcach tego przedsiębiorstwa – Zakładzie (...) SA i kolejnych następcach. W przypadku tego pierwszego następcy następstwo prawne wynika z art. 5 ustawy z dnia 05.02.1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa, a w przypadku kolejnych następców następstwo prawne wynika z art. 492 § 1 pkt 1 Ksh i z art. 494 § 1 Ksh. Następstwo to za każdym razem miało charakter sukcesji uniwersalnej, a więc wiązało się z przeniesieniem ogółu praw (art. 55² Kc, do których należy zaliczyć również posiadanie służebności, art. 55¹ Kc) i obowiązków z poprzednika prawnego na następcę (lub było tylko zmianą nazwy). Dlatego niezasadne byłoby też wymaganie, by dla wykazania przeniesienia posiadania tej służebności na uczestnika z jego poprzedników prawnych konieczne byłoby wskazanie tej służebności w wykazie przejmowanego majątku przez kolejnych poprzedników uczestnika i wreszcie przez samego uczestnika. Zatem należy przyjąć, że uczestnikowi jako kolejnemu następcy prawnemu p.p. Zakładu (...) pod tytułem ogólnym przysługuje w chwili obecnej służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu odnośnie ww. linii elektroenergetycznej.

Nawet jednak gdyby przyjąć, że poprzednik prawny uczestnika by w złej wierze w momencie w złej wierze gdy nieruchomości wnioskodawców przestała być własnością Skarbu Państwa, to należy zauważyć, że również w takim przypadku, wskutek upływu odpowiedniego okresu (30lat) zasiedzenie tej służebności już nastąpiło z upływem dnia 09 września 2006 r. W takim przypadku za niezasadny – z uwagi na powyższą argumentację – należałoby uznać zarzut wnioskodawców co do braku następstwa prawnego uczestnika po swoich poprzednikach prawnych, co miałoby powodować brak możliwości skorzystania przez uczestnika z możliwości doliczenia do czasu swojego posiadania służebności czasu jej posiadania przez jej poprzedników prawnych (art. 176 Kc). Jediną dyskusyjną kwestią byłaby w takiej sytuacji możliwość zaliczenia przez uczestnika do okresu posiadania służebności gruntowej na nieruchomości wnioskodawców okresu sprzed 1 lutego 1989 r. bowiem do tego czasu obowiązywał art. 128 Kc (uchylony już ale mający zastosowanie do stanów trwających pod jego rządami) wyrażający zasadę jedności własności państwowej. W ocenie Sądu nie można byłoby zgodzić się z poglądem, że odnośnie i tego okresu nie znajduje zastosowania art. 176 § 1 k.c. jak również bezzasadny jest twierdzenie że jeśli już przyjmować że do zasiedzenia służebności gruntowej doszło w niniejszej sprawie, to nastąpiło ono przed 1.02.1989 r. i nie na rzecz poprzednika uczestnika lecz na rzecz Skarbu Państwa (a uczestnik nie wykazał następstwa prawnego po Skarbie Państwa w zakresie posiadania służebności gruntowej o treści służebności przesyłu), albowiem w ocenie Sądu nie sposób przyjmować, by służebność na nieruchomości wnioskodawców nabył przez zasiedzenie Skarb Państwa. Bezzasadne jest bowiem odwołanie się przez wnioskodawców w tym zakresie i odnośnie okresu po tym, jak ich nieruchomości przestała być własnością Skarbu Państwa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2009 r., IV CSK 291/09 (Monitor Prawniczy 2010, nr 2, s. 68). Wprawdzie zgodnie z dosłowną treścią tego wyroku przedsiębiorstwa państwowego nie można uznać w okresie do dnia 1 lutego 1989 r. za samoistnego posiadacza nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej (art. 352 k.c.), co oznacza, że niedopuszczalne jest zaliczanie posiadania przez przedsiębiorstwo państwowe wykonywanego przed tą datą do okresu potrzebnego do nabycia służebności przez zasiedzenie przez następcę prawnego tego przedsiębiorstwa. Istotne jest jednak, że Sąd Najwyższy odwołał się w tym zakresie do postanowień Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 r., III CSK 73/08 (niepubl.) i z dnia 16 września 2009 r., II CSK 103/09 (niepubl.), które zapadły w stanach faktycznych przed zniesieniem zasady jednolitej własności państwowej, kiedy Skarb Państwa był właścicielem zarówno nieruchomości władnającej, jak i nieruchomości obciążonej. Natomiast w niniejszej sprawie sytuacja jest odmienna, gdyż nieruchomości wnioskodawców w okresie posadowienia na niej ww. linii elektroenergetycznej od 09 września 1976 r. nie była własnością Skarbu Państwa. Bezzasadne byłby przy tym przyjmowanie, iż w okresie obowiązywania zasady jednolitego funduszu własności państwowej przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) nie mogło być posiadaczem, ale jedynie dzierżycielem wykonującym władztwo faktyczne nad rzeczą w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa. Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów wyjaśnił w wyroku z dnia 15 stycznia 2009 r., I CSK 333/07 (OSNC-ZD 2009 D, poz. 97), że zasada jednolitego funduszu własności państwowej nie oznaczała, iż przedsiębiorstwo państwowe nie mogło wystąpić z roszczeniem na podstawie art. 231 § 1 k.c. w stosunku do nieruchomości znajdujących się w jego władztwie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano zgodnie, że wprawdzie ze względu na tę zasadę państwowa osoba prawna nie mogła przeciwstawić Skarbowi Państwa jakichkolwiek własnych uprawnień, jednakże w stosunkach zewnętrznych z osobami trzecimi miała pozycję taką jak właściciel. W konsekwencji wszelkie roszczenia, jakie powstawały ze względu na składniki

mienia państwowego pozostające w zarządzie państwowej osoby prawnej, realizowała w imieniu własnym ta osoba (uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 16 października 1961 r., I CO 20/61, OSN 1962, nr II, poz. 41; postanowienie z dnia 14 czerwca 1963 r., I CR 336/63, OSNCP 1964, nr 11, poz. 223; uchwała z dnia 27 czerwca 1984 r., III CZP 28/84, OSNCP 1985, nr 1, poz. 11). O ile więc w relacjach wewnętrznych między Skarbem Państwa a państwową osobą prawną posiadaczem samoistnym nieruchomości państwowej było zawsze państwo, o tyle z punktu widzenia relacji zewnętrznych przedsiębiorstwo państwowe, które władało oddaną mu w zarząd nieruchomością, powinno być uznawane za posiadacza samoistnego nieruchomości niezależnie od tego, czy była to nieruchomość państwowa. E. *verbis* pogląd ten znalazł wyraz w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 kwietnia 1966 r., I CR 80/66 (OSNCP 1967, nr 2, poz. 24), w którym Sąd Najwyższy uznał, że chociaż posiadanie wykonywane przez jednostkę państwową stanowi - w myśl zasady wypowiedzianej w art. 128 § 1 k.c. - posiadanie państwowe, to jednak w wypadku, gdy jego przedmiot znajduje się w zarządzie państwowej osoby prawnej, na zewnątrz ta osoba prawna, a nie Skarb Państwa występuje - zgodnie z art. 128 § 2 k.c. - jako posiadacz. Przedsiębiorstwo państwowe mogło zatem występować z roszczeniem przewidzianym w art. 231 § 1 k.c., z tym, że, ze względu na zasadę jednolitego funduszu własności państwowej, nabywana nieruchomość stawała się własnością państwową. Przedstawione rozumowanie, dotyczące posiadania samoistnego nieruchomości, wykonywanego przez przedsiębiorstwo państwowe w okresie obowiązywania art. 128 k.c. w pierwotnym brzmieniu, można tym bardziej odnieść do posiadania w zakresie służebności przesyłu. Sąd Najwyższy podkreślił w postanowieniu z dnia 17 grudnia 2008 r., I CSK 171/08 (OSNC 2010, nr 1, poz. 15), że nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989 r. nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia (tak też postanowienie SN z 12.01.2012 r. IV CSK 183/11, Lex nr 1130302).

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd uznał za nieudowodnione twierdzenia wnioskodawców jakoby infrastruktura elektroenergetyczna uczestnika została zlokalizowana na nieruchomości wnioskodawców dopiero w latach 80 XX w. Przeczą temu przede wszystkim zapisy paszportu ogólnego sieci elektroenergetycznej niskiego napięcia D., któremu to dokumentowi sąd dał wiarę nie tylko dlatego, iż jest dokument o którym mowa w art. 64 ustawy z dnia 07.07.1994 r. – Prawo budowlane, ale również dlatego, że zapisy w tym dokumencie czyniono na wiele lat przed pojawieniem się w praktyce roszczeń związanych z posadowieniem urządzeń przesyłowych na nieruchomościach nienależących do przedsiębiorstw przesyłowych), ale również przeczą temu w tym zakresie wiarygodne zeznania świadek M. H. (1), z których wynika, że infrastruktura elektroenergetyczna na nieruchomości obecnie wnioskodawców w kształcie takim jak do połowy lat 90 XX ww. istniała już w 1956 r., kiedy to świadek przeprowadziła się z rodzicami do D. z innej miejscowości. Jednocześnie Sąd uznał za nieudowodniony a zatem bezzasadny zarzut wnioskodawców, że przebieg linii elektroenergetycznej na działce wnioskodawców był zmieniany w takim stopniu, że należy uznać że doszło do zmiany treści służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, która to zmiana powoduje, że korzystający z niej musi niejako od nowa ją zasiedzieć. Sąd nie dał wiary w tym zakresie zeznaniom świadek M. H. (1) (a co za tym idzie zeznaniom wnioskodawczyni, bowiem jej wiedza w tym temacie ma charakter wtórny wobec wiedzy świadek M. H. (1) i wnioskodawcy), o zupełnie innym niż obecnie przebiegu linii elektroenergetycznej przez nieruchomości wnioskodawców, gdyż zeznania tej świadek są sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym, w tym w szczególności z zeznaniami świadka T. P. (2), dokumentacją remontu kapitalnego przeprowadzanego w połowie lat 90-tych XX w., w szczególności mapy geodezyjnej z 30.12.1987 r. z naniesionym przebiegiem linii na nieruchomości wnioskodawców sprzed remontu i zrealizowanym przebiegiem linii w ramach remontu. Twierdzeń wnioskodawców o innym niż ustalony w stanie faktycznym niniejszej sprawy przebiegu linii elektroenergetycznej na nieruchomości wnioskodawców nie potwierdza również dokumentacja geodezyjna nadesłana, zresztą na wniosek wnioskodawców, ze zbiorów (...) Zakładu (...) we W., z której zresztą wynika, że „dolne” ramię „trójkąta”, o którym zeznawała świadek M. H. (1) biegnące w pobliżu studni i budynku mieszkalnego m.in. wnioskodawców i M. H., którym miała przebiegać linia elektroenergetyczna na nieruchomości wnioskodawców przed remontem z połowy lat 90-tych XX w. (taki też „poprzedni” przebieg linii elektroenergetycznej sugeruje mapa załączona do wniosku wnioskodawców) jest w istocie zaznaczeniem przebiegu wodociągu (oznaczonego symbolem w-110 na mapie z 21.11.2012 r. wykonanej przez A. M.) przez tę nieruchomość. Zaufanie do zeznań świadek w zakresie jej orientacji co do posadowienia infrastruktury elektroenergetycznej wnioskodawców podważają również inna nieścisłość pojawiająca się w zeznaniach tej świadek, gdyż z jej zeznań wynika, że posadowione są obecnie na nieruchomości wnioskodawców dwa słupy w sporcze linii

elektroenergetycznej, podczas gdy z ustalonego stanu faktycznego (m.in. z zeznań samej wnioskodawczyni oraz z ww. mapy A. M. z 21.11.2012 r.) wynika, że na nieruchomości wnioskodawców posadowiony jest jeden taki słup. Sąd odmówił też mocy dowodowej na okoliczność zgoła innego niż obecnie przebiegu linii elektroenergetycznej przez nieruchomości wnioskodawców dowodowi w postaci zdjęcia złożonego przez wnioskodawców do akt na ostatniej rozprawie (koperta k.139, niezależnie już od faktu że nie wiadomo kiedy to zdjęcie zostało zrobione), gdyż nie wynikają z niego w żaden sposób granice nieruchomości wnioskodawców i sąsiednich nieruchomości pozwalające na ustalenie, że widoczny na tym zdjęciu słup tworzył zupełnie inny przebieg linii elektroenergetycznej niż obecny jej przebieg, zwłaszcza że jak wynika z mapy geodezyjnej z 30.12.1987 r. w pobliżu nieruchomości wnioskodawców, patrząc od strony studni na nieruchomości wnioskodawców, znajdowały się przed remontem z połowy lat 90-tych ww. inne słupy m.in. na działce nr (...). W związku z tym i mając na uwadze pozostałe ustalenia stanu faktycznego w zakresie charakteru i zakresu remontu kapitalnego linii na nieruchomości wnioskodawców należy przyjąć, że remont ten był jedynie modernizacją nie połączoną ani ze zmianą istoty tej linii ani sposobu korzystania z niej ani jej posadowienia na nieruchomości wnioskodawców poza niezbędną potrzebą techniczną. Czynność ta nie doprowadziła zatem do zmiany treści tej służebności gruntowej co powodowałoby przerwanie biegu zasiedzenia „poprzedniej” służebności i konieczność zasiadywania jakiejś innej służebności gruntowej „od nowa”. Zgodzić się należy bowiem z uczestnikiem, że ww. remont kapitalny odnośnie nieruchomości wnioskodawców był zwykłą czynnością eksploatacyjną wobec tej linii i wręcz potwierdzał ciągłość posiadania i czynnego wykonywania służebności przez poprzednika prawnego uczestnika na tej nieruchomości.

Wobec ustalenia, że uczestnik jest aktualnie uprawniony do służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, z uwagi na jej nabycie przez zasiedzenie przez niego lub jego poprzedników prawnych, których jest sukcesorem, bez znaczenia też okazał się zarzut wnioskodawców, że uczestnik nie zasiedział również służebności przesyłu, wprowadzonej ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz innych niektórych ustaw ze względu na brak upływu odpowiedniego okresu posiadania tej służebności.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 par. 2 Kpc nakładając na wnioskodawców obowiązek zwrotu kosztów uczestnikowi z uwagi na to, że interesy wnioskodawców i uczestnika były ze sobą sprzeczne. Na kwotę zasądzonych kosztów postępowania składa się opłata za czynności jednego radcy prawnego reprezentującego uczestnika w kwocie 240 zł (par. 8 pkt 3 Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oraz kwota 17 zł tytułem kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa udzielonego przez uczestnika.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji.

Zarządzenie:

- odnotować,
- odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć pełn. wnioskodawców;
- kal. 14 dni

UZASADNIENIE

Wnioskodawcy A. i G. H. wnieśli w dniu 13.06.2012 r. wniosek o ustanowienie służebności przesyłu obciążającej nieruchomość stanowiącą działkę nr (...) dla której tut. Sąd prowadzi ww. księgę wieczystą nr (...) położoną w D., gm. M., na rzecz uczestnika (...) SA, której treścią jest znoszenie istnienia na nieruchomości obciążonej w przestrzeni nad i pod powierzchnią tej nieruchomości urządzeń przesyłowych w postaci linii energetycznych oraz emisji tj. wprowadzanej bezpośrednio lub pośrednio do powietrza, wody, gleby lub ziemi energii takich jak ciepło, hałas, wibracje i pole elektromagnetyczne oraz prawo korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych wraz z prawem wejścia i wjazdu

na teren odpowiednim sprzętem w zamian za zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawców jednorazowego wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu kwoty 10.368 zł oraz wnieśli o zasądzenie od uczestnika na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wniosku wnioskodawcy wskazali, że są właścicielami ww. nieruchomości, a przez tę nieruchomość przebiega linia energetyczna należąca do uczestnika (...) SA. Wnioskodawcy podnieśli, że wezwali pisemnie uczestnika m.in. do ustanowienia służebności przesyłu obciążającej ich nieruchomość w drodze umowy, jednak do tej pory uczestnik postępowania nie wyraził gotowości do zawarcia stosownej umowy z wnioskodawcami, stąd wniosek w niniejszej sprawie okazał się konieczny.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik (...) SA w K. wniósł o oddalenie wniosku w całości i zasądzenie od wnioskodawców na rzecz uczestnika zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w sześciokrotnej wysokości. W uzasadnieniu swojego stanowiska uczestnik przyznał, że na nieruchomości wnioskodawców jest posadowiona jego infrastruktura, o której mowa we wniosku stanowiąca napowietrzną linię elektroenergetyczną niskiego napięcia D. podnosząc zarzut zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu dla tej linii z dniem 03 kwietnia 1983 r., która polega na prawie utrzymywania instalacji tej linii na ww. nieruchomości, prawie jej eksploatacji, napraw, konserwacji oraz całodobowego dostępu do niej. Uczestnik wskazał, że sieć niskiego napięcia w D., której część stanowi ww. linia, przyjęta została na majątek poprzednika prawnego uczestnika w dniu 03 kwietnia 1973 r. i co najmniej od tej daty ww. linia jest nieprzerwanie do chwili obecnej użytkowana przez uczestnika, a wcześniej była użytkowana przez jego poprzednika prawnego w sposób odpowiadający treści służebności przesyłu. Uczestnik wskazał, że dla linii tej prowadzony jest paszport ogólny sieci elektroenergetycznej D., który jest dokumentem o którym mowa w art. 64 ustawy z dnia 07.07.1994 r. – Prawo budowlane i w tym dokumencie wskazane są wszelkiego rodzaju zabiegi eksploatacyjne dotyczące tej infrastruktury elektroenergetycznej. Uczestnik zarzucił też, że korzystanie z tej linii odbywało się w dobrej wierze ze strony uczestnika i jego poprzedników prawnych, albowiem objęcie posiadania służebności gruntowej na nieruchomości wnioskodawców odpowiadającej treści służebności przesyłu odbyło się na podstawie uregulowań ustawy z dnia 28.06.1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli. Ponadto uczestnik podniósł, że skoro najprawdopodobniej ww. nieruchomość przez cały czas, kiedy istniała na niej infrastruktura elektroenergetyczna uczestnika stanowiła własność prywatną, toteż biegł okres zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu w stosunku do tej linii na tej nieruchomości; jednak gdyby okazało się, że nieruchomość wnioskodawców do dnia 1 października 1990 r. stanowiła własność państwową, to do zasiedzenia ww. służebności doszło w każdym razie z dniem 1 lutego 2009 r. Ponadto uczestnik podniósł, że wszedł w posiadanie ww. służebności gruntowej w dobrej wierze, wskazując na fakt, że charakter posiadania z punktu widzenia dobrej lub złej wiary oceniać należy według stanu świadomości posiadacza w chwili uzyskania posiadania. Uczestnik zarzucił też, że błędem byłoby przyjmować, że poprzednika prawnego uczestnika, którym było przedsiębiorstwo państwowe - Zakład (...) nie można uznać w okresie do 1 lutego 1989 r. za posiadacza służebności gruntowej o treści służebności przesyłu z uwagi na wyrażoną w art. 128 Kc zasadę jednolitej własności państwowej, przez co niedopuszczalne jest zaliczanie posiadania przez przedsiębiorstwo państwowe wykonywanego przed tą datą do okresu potrzebnego do nabycia służebności przez zasiedzenie przez następcę prawnego tego przedsiębiorstwa. Nadto uczestnik podniósł, z ostrożności procesowej, że nawet gdyby przyjąć, że zasiedzianą służebność nabył przed 1 lutego 1989 r. Skarb Państwa, to uczestnik jest beneficjentem i ostatecznym sukcesorem tak nabytej przez Skarb Państwa służebności, gdyż uczestnik jest następcą prawnym pod tytułem ogólnym przedsiębiorstwa państwowego Zakład (...), będącego z kolei sukcesorem Skarbu Państwa co do nabytej przez zasiedzenie służebności. Ponadto uczestnik z ostrożności procesowej zakwestionował również wartość rzekomo należnego wnioskodawcom wynagrodzenia za ustanowienie służebności przesyłu, kwestionując wyliczenia i wnioski dowodowe wnioskodawców w tym zakresie.

W odpowiedzi na takie stanowisko uczestnika wnioskodawcy wnieśli o wydanie postanowienia wstępnego w przedmiocie uznania za usprawiedliwione co do zasady ich roszczenia i podnieśli m.in., że w sprawie nie zostało ustalone czyją własność stanowiła uprzednio nieruchomość będąca obecnie własnością wnioskodawców, oraz zarzucili m.in., że podniesiony przez uczestnika zarzut zasiedzenia jest bezskuteczny, gdyż poprzednika prawnego uczestnika, którym było przedsiębiorstwo państwowe nie można uznać w okresie do 1 lutego 1989 r. za samoistnego posiadacza nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej, przez co niedopuszczalne jest zaliczanie

posiadania przez przedsiębiorstwo państwowe wykonywanego przed tą datą do okresu potrzebnego do nabycia służebności przez zasiedzenie przez następcę prawnego tego przedsiębiorstwa. Ponadto wnioskodawcy zarzucili, że nawet gdyby przyjąć, że nieruchomości wnioskodawców stanowiła własność prywatną, to uczestnik nie wykazał, że został spełniony warunek z art. 285 § 2 Kc, zgodnie z którym służebność gruntowa może mieć jedynie na celu zwiększenie użyteczności nieruchomości władnącej lub oznaczonej jej części. Wnioskodawcy podnieśli, że uczestnik nie wykazał zwiększeniu użyteczności jakiej nieruchomości miała służyć linia elektroenergetyczna niskiego napięcia D.. Ponadto zakwestionowali dobrą wiarę Zakładu (...), a potem następców prawnych w zakresie korzystania z nieruchomości wnioskodawców twierdząc ponadto, że pozostawanie w dobrej wierze musi obejmować cały okres eksploatacji urządzeń, nawet po uchyleniu zasady jednolitej własności państwowej, a dobrą wiarę uczestnika i jego poprzedników prawnych musiał wyłączyć fakt, że nieruchomości wnioskodawców na przestrzeni lat stanowiła własność prywatną. Wnioskodawcy podnieśli również, że uczestnik nie wykazał, by infrastruktura energetyczna objęta wnioskiem wybudowana została w oparciu o przepisy ustawy z dnia 28.06.1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli. Wnioskodawcy wskazali też, że zdaniem wnioskodawców infrastruktura elektroenergetyczna została zlokalizowana na nieruchomości wnioskodawców dopiero w latach 80 XX w. a ponadto jej przebieg był zmieniany a zmiana sposobu korzystania z nieruchomości obciążonej powoduje, że korzystający z niej musi niejako od nowa ją zasiedzieć. Ponadto wnioskodawcy podnieśli, że uczestnik nie zasiedział również służebności przesyłu, wprowadzonej ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz innych niektórych ustaw, gdyż nie wykazał się odpowiednim ku temu okresem posiadania tej służebności.

Ustosunkowując się do tych zarzutów uczestnik podniósł m.in., że wbrew twierdzeniom wnioskodawców remont linii niskiego napięcia, przeprowadzony w latach 1995-1996 polegał na nieruchomości wnioskodawców nie na budowie nowej linii lecz na zwykłym remoncie linii istniejącej, gdyż bezpośrednio przy starych słupach postawiono nowe, celem przełożenia linii na nowe konstrukcje wsporcze (słupy) i była to zwykła czynność eksploatacyjna wobec tej linii i jedynie potwierdza ciągłość posiadania i czynnego wykonywania służebności przez poprzednika prawnego uczestnika na tej nieruchomości.

W toku postępowania Sąd, zgodnie zresztą ze stanowiskiem wnioskodawców w tym zakresie, na podstawie art. 220 Kpc w zw. z art. 13 § 2 Kpc ograniczył rozprawę do rozstrzygnięcia zarzutu zasiedzenia przez uczestnika służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, gdyż wobec niweczącego charakteru tego zarzutu wobec roszczenia wnioskodawców, rozstrzygnięcie w pierwszej kolejności tego zarzutu było w ocenie Sądu celowe w świetle zasad ekonomii procesowej. Wobec ograniczenia rozprawy do rozstrzygnięcia zarzutu zasiedzenia służebności na nieruchomości wnioskodawców, a więc rozstrzygnięcia istnienia roszczenia wnioskodawców co do samej zasady, Sąd pominął również wnioski dowodowe wnioskodawców i uczestnika na okoliczność wysokości ewentualnego wynagrodzenia dla wnioskodawców w zamian za ustanowienie służebności przesyłu.

Bezsporne było ostatecznie pomiędzy uczestnikami postępowania, że na będącej współwłasnością wnioskodawców (na zasadzie majątku wspólnego małżeńskiego) nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), dla której tut. Sąd prowadzi ww. księgę wieczystą nr (...) położoną w D., gm. M., uczestnik posiada posadowioną przez jego poprzedników prawnych infrastrukturę elektroenergetyczną stanowiącą napowietrzną linię elektroenergetyczną niskiego napięcia D.. Zbieżny był również pomiędzy uczestnikami aktualny przebieg ww. infrastruktury elektroenergetycznej na ww. nieruchomości, odzwierciedlony zresztą na fotografiach-wydrukach przedłożonych przez wnioskodawców, a nie kwestionowanych przez uczestnika, co uzasadniało odstąpienie od oględzin ww. nieruchomości (art.626 § 2 i 3 Kpc).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ww. nieruchomości wnioskodawców stanowiła własność Skarbu Państwa do dnia 09 września 1976 r., kiedy to dziadkowie wnioskodawcy J. i A. L. kupili od Skarbu Państwa m.in. tę nieruchomość, stanowiącą część ówczesnej nieruchomości nr 79/3. Następnie m.in. tę nieruchomość nabyła od ww. osób ich córka – M. H. (1), matka wnioskodawcy na podstawie umowy przekazania własności i posiadania gospodarstwa rolnego z dnia 28.08.1980 r. Następnie działka nr (...) uległa podziałowi na m.in. działkę nr (...), którą w dniu 23 września 2011 r. M. H. (1) darowała wnioskodawcom i odtąd ta nieruchomość stanowi własność wnioskodawców.

Dowód: - dokumenty w aktach księgi wieczystej nr (...), w tym m.in. akt notarialny z 09.09.1976 r. – k.4-5 tych akt, umowy przekazania własności i posiadania gospodarstwa rolnego z dnia 28.08.1980 r. – k.9-10 tych akt, dokumenty w aktach księgi wieczystej nr (...), w tym m.in. akt notarialny z 23.09.2011 r. – k.1-2 tych akt,

- odpis z KW nr (...) – k.97-99,

- zeznania świadek M. H. (1) – k. 112

Na nieruchomości wnioskodawców znajduje się obecnie budynek mieszkalny i budynek gospodarczy, studnia i szambo. M. H. (1) mieszka w D. od 1956 r., bo wtedy przeprowadziła się z rodzicami z J. do D. i wówczas na obecnej nieruchomości wnioskodawców już istniała infrastruktura elektroenergetyczna w postaci linii posadowionej na słupach. Linia ta w takim kształcie istniała na nieruchomości wnioskodawców do połowy lat 90 tj. do czasu przeprowadzonego remontu tej linii. Między innymi obecną nieruchomość wnioskodawców ojciec M. H. (1) nabył w zamian za mienie zabrane pod zalew w M. i zaczął tam budować dom w 1976 r. Budowa trwała kilka lat do 1980 r. i wtedy M. H. (1) wprowadziła się tam ze swoimi rodzicami.

Dowód: - zeznania świadek M. H. (1) – k.112-113

Przebiegająca w przestrzeni powietrznej kilku metrów nad powierzchnią ww. nieruchomości wnioskodawców linia elektroenergetyczna niskiego napięcia D. wsparta jest na tejże nieruchomości na położonej na niej konstrukcji – jednym słupie betonowym. Ta linia przecina nieruchomość wnioskodawców na skos i biegnie dalej zahaczając jeszcze o działkę sąsiadów wnioskodawców.

Dowód: - fotografie – wydruki – k.131-134

- zeznania wnioskodawczyni – k.142-143,

- mapa dla celów opiniodawczych A. M. z dnia 21.11.2012 r. ze zbioru (...) Zakładu (...) we W. – koperta k. 138

Przez nieruchomość wnioskodawców przebiega też mniej więcej w jej połowie dzieląc ją na dwie części, w pobliżu studni, wodociąg oznaczony symbolem w-110.

Dowód: - mapa dla celów opiniodawczych A. M. z dnia 21.11.2012 r. ze zbioru (...) Zakładu (...) we W. – koperta k. 138

W dniu 03 kwietnia 1973 r. linia energetyczna posadowiona m.in. na ww. nieruchomości wnioskodawców jako sieć niskiego napięcia we wsi D. została przyjęta na majątek trwały i do eksploatacji przez poprzednika prawnego uczestnika z Regionu Energetycznego S. Zakładu (...). Od tego momentu do chwili obecnej poprzednicy prawni uczestnika i uczestnik wielokrotnie wykonywali za pomocą swoich pracowników szeregu czynności związanych z normalnym jej utrzymywaniem, eksploatacją, konserwacją i naprawami, m.in., przeprowadzano pomiary i przeglądy techniczne linii i jej obchody oraz bieżące remonty i wycinki gałęzi (m.in. I kw. 1976 r., 25.10.1979 r., 25-26.02.1980 r., 13.03.1982 r., 12.05.1983 r., I kw. 84 r., 22.10.1984 r., 25-26.02.1985 r., 14.03.1985 r., I kw. 1987 r., 09.12.1988 r., 03.12.1989 r., 20-22.01.1990 r., 07.09.1993 r., 11.12.2001 r., 20.02.2002 r., 12.11.2007 r., 30.01.2008 r.), naprawiano uszkodzenia (m.in. 1.08.1980 r., 31.07.2000 r.). W dniu 29.03.1996 r. dokonano odbioru technicznego linii napowietrznej po kapitalnym remoncie.

Dowód: - paszport ogólny linii elektroenergetycznej niskiego napięcia D. z 03.04.1973 r. – k.34-38

Kapitalny remont linii elektroenergetycznej niskiego napięcia D. przebiegającej przez nieruchomość wnioskodawców przeprowadzony został w połowie lat 90-tych XX w. na podstawie decyzji nr 99/95 Kierownika Urzędu Rejonowego Rejonowej Administracji Ogólnej we W. polegał na wymianie słupów i przewodów sieci niskiego napięcia wzdłuż istniejącej linii biegnącej poprzez teren tej nieruchomości. Szczegółowe dane zostały uwidocznione w dokumentacji projektowej, dane z tej dokumentacji weszły w skład paszportu tej sieci. Remont polegał na posadowieniu nowych słupów betonowych w możliwie bliskiej odległości od istniejącej przebiegającej tą trasą linii niskiego napięcia

posadowionej dotychczas na słupach drewnianych. Linia w dalszym ciągu pełniła tak jak poprzednio funkcję sieci dystrybucyjnej zapewniającej dostawę energii elektrycznej odbiorcom zamieszkałym w tym obszarze. Zmianie uległ układ elektryczny pracy sieci tzn. zmienione zostało źródło zasilania tej sieci tj. zamontowana została nowa stacja transformatorowa by poprawić parametry jakościowe dostarczanej energii, ta wymiana nie miała wpływu na zmianę charakteru tej sieci. Remont ten był typową formą przeprowadzenia remontów takich sieci gdyż istniejąca stara sieć zapewniała ciągłość zasilania energią elektryczną odbiorców do czasu uruchomienia nowej sieci, która spełniała te same funkcje. Ten sposób umożliwiał ograniczenie do minimum przerw w dostawie energii, mogły to być przerwy trwające kilka godzin w czasie doby w czasie prowadzenia tego remontu. Gdyby remont polegał na wymianie słupów umiejscowionych w tym samym miejscu to przerwy w dostawie energii mogłyby trwać w zależności od organizacji pracy od kilkudniowej trwałej przerwy lub wielokrotnie dłużej trwającej przerwy w ciągu dnia.

Dowód: - zeznania świadka T. P. – k.141-142,

- odpis mapy z 30.12.1987 r. – k.120, 140

- odpis decyzji nr 99/95 Kierownika Urzędu Rejonowego Rejonowej Administracji Ogólnej we W. wraz z załącznikiem – wykazem właścicieli gruntów – k.121-124,

- protokół nr (...) odbioru technicznego i przekazania do eksploatacji robót inwestycyjnych i po kapitalnym remoncie – k.125-126,

Wykonawcy remontu kapitalnego nie występowali o zgodę na wejście na działkę wnioskodawców i wykonywanie przez nich czynności związanych z tym remontem.

Dowód: - zeznania świadek M. H. – k.113

Przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) powstał na mocy zarządzenia Ministra Przemysłu z 01 czerwca 1945 r., i wchodził w skład wielozakładowego przedsiębiorstwa państwowego Zjednoczenia (...), następnie z chwilą likwidacji tego Zjednoczenia, Zakład (...) został wszedł od 01 lipca 1976 r. w skład Zakładów (...), z którego został wyodrębniony zarządzeniem Ministra Przemysłu z 16.01.1989 r. Zakład (...) istniał do momentu przekształcenia w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa na podstawie zarządzenia nr 192/O./93 Ministra Przemysłu i Handlu z 09.07.1993 r. w oparciu o ustawę z dnia 05.02.1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa.

Dowód: - kopia zarządzenia Ministra Przemysłu z 01.06.1945 r. – k.82-83,

- kopia odpisu rejestru przedsiębiorstw państwowych – k. 84-85,

- kopia wyciągu z rejestru przedsiębiorstw z 26.10.1976 r. – k. 86-87

- kopia zarządzenia Ministra Przemysłu z 16.01.1989 r. – k.88-90

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 19.05.1989 r. – k.91-92

- kopia wypisu z aktu notarialnego z dnia 12.07.1993 r. – k. 58-70

Na podstawie decyzji Wojewody (...) z 22.02.1994 r. i 26.04.1996 r. stwierdzono nabycie z mocy prawa z dniem 5 grudnia przez Zakład (...) prawa użytkowania wieczystego gruntów i prawa własności posadowionych na nich budynków m.in. przy ul. (...) we W. (KW (...) SR dla Wrocławia-Krzyków), przy ul. (...) w Ś. (KW (...) tut. Sądu),

Dowód: - odpisy decyzji Wojewody (...) z 22.02.1994 r. i 26.04.1996 r. – k. 73-81

Z dniem 29 lipca 1993 r. Zakład (...) SA został wpisany do rejestru handlowego wskutek przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego Zakładu (...) z dniem 12 lipca 1993 r. w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa.

Jednocześnie z rejestru handlowego wykreślone zostało przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą Zakład (...). Następnie wskutek połączenia w trybie art. 492 par. 1 pkt 1 Ksh Zakład (...) SA został przejęty z dnia 30.04.2004 r. przez Zakład (...) SA, który zmienił nazwę na (...) SA, następnie nazwa podmiotu została zmieniona na (...) SA, a następnie na (...) SA. Obecnie z dniem 1 września 2011 r. nazwa wnioskodawcy brzmi (...) SA w K..

Dowód: - odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z dnia 29.07.1993 r. sygn.. akt Ns rej (...) – k.71-72

- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 17.06.2004r . – k.39-41,
- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 20.03.2008 r. – k. 42-43,
- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 31.12.2008r . – k.44-46,
- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 16.01.2009r . – k.48-49,
- odpis postanowienia SR dla Wrocławia-Fabrycznej z 01.09.2011r . – k. 51-56,
- odpisy zaświadczeń o dokonaniu wpisu – k.47,50, 57

Wnioskodawcy przed wniesieniem wniosku w niniejszej sprawie pisemnie wyzwali uczestnika m.in. do ustanowienia służebności przesyłu związanego z istnieniem na nieruchomości wnioskodawców ww. infrastruktury elektroenergetycznej uczestnika za wynagrodzeniem na rzecz wnioskodawców, dokumentując prawo własności ww. nieruchomości poprzez odpisy z ksiąg wieczystych ww. nieruchomości oraz wyciągi z ewidencji gruntów. Uczestnik w odpowiedzi nie ustosunkowywał się merytorycznie do wezwania wnioskodawców żądając przedstawienia od wnioskodawców szeregu dokumentów dotyczących ww. nieruchomości.

Dowód: - pismo wnioskodawców do uczestnika z 18.01.2012 r. – k.13,

-pismo uczestnika do wnioskodawców z dnia 02.02.2012 r.– k.7

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek okazał się bezzasadny.

Zgodnie z art. 305¹ Kc nieruchomość można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 (tj. urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania m.in. energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne) prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu). Zgodnie z art. 305² § 2 Kc jeżeli przedsiębiorca odmawia zawarcia umowy o ustanowienie służebności przesyłu, a jest ona konieczna do korzystania z urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1, właściciel nieruchomości może żądać odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu.

Wniosek w istocie należało potraktować jako wniosek o przyznanie odpowiedniego wynagrodzenia w zamian za ustanowienie służebności przesyłu na rzecz uczestnika. Roszczenie o wynagrodzenie w zamian za ustanowienie służebności przesyłu nie zaistnieje, jeśli przedsiębiorca – właściciel urządzeń przesyłowych dysponuje odpowiednim uprawnieniem do utrzymania i korzystania z tych urządzeń, skutecznym wobec właściciela tej nieruchomości. Z ustalonego stanu faktycznego wynika zaś, że uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali ze wskazanej we wniosku nieruchomości wnioskodawców w zakresie służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu i nabyli ją przez zasiedzenie na podstawie art. 292 k.c. w zw. z art. 172 k.c. co czyni wniosek wnioskodawców bezzasadnym co do samej jego istoty.

Zgodnie z art. 292 zd. 1 Kc służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Rozstrzygnięcia w pierwszej kolejności wymagało zatem czy

uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali z trwałego i widocznego urządzenia na nieruchomości należącej obecnie do wnioskodawców. W ocenie Sądu bezsporny w niniejszej sprawie jest fakt, iż na nieruchomości (w tym również w przestrzeni powietrznej nad tą nieruchomością w takim zakresie, że należy ją zaliczyć do sfery objętej prawem własności tej nieruchomości) należącej obecnie do wnioskodawców znajduje się czynny fragment napowietrznej linii elektroenergetycznej podparty konstrukcją wsporczą – słupem betonowym co przemawia za ustaleniem, że urządzenie to mają charakter trwałego i widocznego urządzenia w rozumieniu art. 292 Kc, czego nie kwestionowali wnioskodawcy (a wręcz wynika to z istoty ich wniosku), albowiem z doświadczenia życiowego wiadomo, że urządzenia tego typu mają taki charakter i są takich rozmiarów, że są widoczne na nieruchomości niemal od pierwszego na nie spojrzenia i są posadowione na trwałych podstawach takich jak słupy właśnie (drewniane, betonowe, metalowe) lub innych podobnych konstrukcjach. Ponadto z ustalonego stanu faktycznego wynika, że korzystanie z tego urządzenia przez uczestnika i jego poprzedników odpowiadało obecnie funkcjonującej w obrocie prawnym służebności przesyłu, albowiem polegało na korzystaniu z tej linii w sposób zgodny z jej przeznaczeniem, w szczególności na utrzymywaniu ww. instalacji na nieruchomości należącej obecnie do wnioskodawców, ich eksploatacji, napraw i konserwacji, nieograniczonego czasowo do nich dostępu. Sąd w niniejszej sprawie podziela ugruntowany już pogląd Sądu Najwyższego, który kilkakrotnie wypowiedział się za możliwością ustalenia nabycia prawa przez zasiedzenie w innym postępowaniu aniżeli w postępowaniu o stwierdzenie zasiedzenia jak i o możliwości nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa, w szczególności również przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu, co nastąpiło na podstawie ustawy z dnia 30.05.2008 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 3 sierpnia 2008 r. (m.in. wyrok SN z 03.02.2010 r., II CSK 444/09, wyrok SN z 12.12.2008 r., sygn.. akt II CSK 389/08 Lex nr 484715, uchwała SN z 07.10.2008 r., III CZP 89/08, LEX nr 458125, postanowienie SN z 04.10.2006 r., II CSK 119/06 M. Prawniczy 2006 r., nr 21 poz.1128, wyrok SN z 11.03.2005 r., II CK 489/04, LEX nr 301735, postanowienie SN z 10.07.2008 r. III CSK 73/08). Sąd w niniejszej sprawie podziela też pogląd wyrażony w postanowieniu Sądu Najwyższego z 05.06.2009 r. I CSK 392/08, Lex nr 578032), iż w odniesieniu do służebności gruntowej przesyłu, wykładnia art. 285 § 2 k.c. musi uwzględniać charakter tej służebności i jej przeznaczenie społeczno - gospodarcze oraz społeczno-gospodarcze przeznaczenie nieruchomości wchodzącej w skład przedsiębiorstwa energetycznego, któremu służebność ta ma służyć. Przesłanka art. 285 § 2 k.c. może być spełniona także wówczas, gdy służebność przesyłu ułatwia funkcjonowanie przedsiębiorstwa przesyłowego, zwiększając jednocześnie użyteczność należącej do niego nieruchomości. Powszechnie wiadomo, że w skład przedsiębiorstwa mogą wchodzić także nieruchomości (ten fakt został zresztą wobec uczestnika w niniejszej sprawie wykazany), a funkcjonowanie przedsiębiorstwa energetycznego bez takich nieruchomości jest trudne do wyobrażenia. Ułatwienie funkcjonowania przedsiębiorstwa może stanowić jednocześnie zwiększenie użyteczności nieruchomości należącej do tego przedsiębiorstwa, co ma niewątpliwie miejsce w okolicznościach niniejszej sprawy. Należy przy tym wskazać, że zasiedzenie służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu nie wiąże się z nieruchomością władnącą, lecz z samym przedsiębiorstwem w rozumieniu podmiotowo-funkcyjnym (tak m.in.: uchwała SN z 17.01.2003 r., III CZP 79/2003, postanowienie SN z 08.09.2006 r., II CSK 112/06, postanowienie SN z 17.12.2008 I CSK 171/08, uchwała SN z 07.10.2008 r. III CZP 89/08, wyrok SN z 12.12.2008 r. I CSK 389/08, postanowienie SN z 11.02.2010 r. I CSK 181/09). Niezasadnie zatem wnioskodawcy podnosili, że nie została w sprawie spełniona przesłanka z art. 285 § 2 Kc.

Również pozostałe przesłanki do nabycia zasiedzenia służebności gruntowych o treści odpowiadającej służebności przesyłu w ocenie Sądu zostały spełnione. Zgodnie bowiem z art. 292 zd. 2 Kc przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio [do nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej]. (...) stosowanie tych przepisów oznacza, że nie ma zastosowania do zasiedzenia służebności gruntowej wymóg samoistnego posiadania nieruchomości obciążanej (tak m.in. wyżej cytowane postanowieniu Sądu Najwyższego z 05.06.2009 r. oraz postanowienie SN z 11.02.2010 r., I CSK 181/09, LEX nr 564748). Posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy bowiem utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, zaś władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się, zgodnie z art. 336 k.c., jako posiadanie zależne. Znajdują natomiast odpowiednie zastosowanie m.in. przepisy o nabyciu nieruchomości

przez zasiedzenie dotyczące terminów posiadania w zależności od dobrej lub złej wiary posiadacza (art. 172 Kc, tak również postanowienie SN z 11.02.2010 r., sygn. akt I CSK 181/09) oraz, generalnie, możliwości doliczenia posiadania poprzednika (art. 176 Kc). Oznacza to, że przesłanką do zasiedzenia służebności gruntowej oprócz posiadania służebności będzie upływ oznaczonego w ustawie czasu, w zależności od tego czy posiadacz służebności był w dobrej (obecnie 20 lat) czy w złej (obecnie 30 lat) wierze (tak m.in wyrok SN z 31.01.1967 r., III CR 270/66, OSNCP 1967, nr 9 poz. 160) oraz w zależności pod rządami jakich przepisów prawa cywilnego zasiedzenie nastąpiło. Należy bowiem pamiętać, że do dnia 01 października 1990 r. Kodeks cywilny w art. 172 przewidywał krótsze niż obecnie terminy zasiedzenia wynoszące odpowiednio 10 lat – w przypadku uzyskania posiadania w dobrej wierze i 20 lat – w przypadku uzyskania posiadania w złej wierze. Przepis art. 172 Kc w poprzednim brzmieniu ma niewątpliwie zastosowanie do zasiedzenia, które nastąpiło jeszcze pod rządami tego przepisu. Zgodnie bowiem zaś z art. 9 ustawy z dnia 28.07.1990 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (tzw. noweli lipcowej) do zasiedzenia, którego bieg rozpoczął się przed dniem wejścia w życie tejże ustawy, stosuje się od tej chwili przepisy niniejszej ustawy; dotyczy to w szczególności możliwości nabycia prawa przez zasiedzenie. Przepis art. 172 Kc w nowym brzmieniu ma zatem zastosowanie do zasiedzenia, które jeszcze nie nastąpiło do czasu wejścia w życie znowelizowanego przepisu.

W niniejszej sprawie należy przyjąć, że poprzednik prawny uczestnika – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) - w przypadku infrastruktury związanej z ww. linią elektroenergetyczną wszedł w posiadanie służebności na nieruchomości wnioskodawców (który to moment dla ZE W. należy przyjmować wtedy, gdy nieruchomość ta przestała być własnością Skarbu Państwa, a stała się własnością prywatną tj. 09 września 1976 r.) w dobrej wierze. Przyjmuje się, że dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu posiadacza rzeczy, że przysługuje mu wykonywane przez niego prawo, a w złej wierze jest ten, który wie albo powinien wiedzieć, że prawo nie przysługuje jemu, lecz innej osobie (tak postanowienie SN z 19.07.2000 r. sygn. akt II CKN 282/00, LEX nr 52565). W ostatnim orzecznictwie sądowym (tak m.in. postanowienie SN z 05.12.2007 r., sygn. akt I CSK 300/07, LEX 339709, z 17.12.2010 r. III CSK 57/10, Lex nr 852661) dominuje też pogląd, że o przypisaniu posiadaczowi dobrej lub złej wiary przy wykonywaniu posiadania decydują okoliczności opisujące jego stan świadomości w chwili objęcia władztwa nad rzeczą. Późniejsza zmiana posiadania w złej wierze na posiadanie w dobrej wierze (i odwrotnie) nie ma wpływu na długość okresu potrzebnego do nabycia danego prawa przez zasiedzenie. Dlatego wnioskodawcy niezasadnie zarzucali, że pozostawanie w dobrej wierze musi obejmować cały okres eksploatacji urządzeń prowadzącego do zasiedzenia odpowiedniej służebności gruntowej. Ponadto z uwagi na wskazany już powyżej fakt niemożności utożsamiania posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości wnioskodawcy zupełnie bezzasadnie twierdzili, że dobrą wiarę uczestnika i jego poprzedników prawnych musiał wyłączyć fakt, że nieruchomość wnioskodawców na przestrzeni lat stanowiła własność prywatną. Należy też zauważyć też, że zgodnie z art. 7 Kc jeżeli ustawa uzależnia skutki prawne od dobrej lub złej wiary, domniemywa się istnienie dobrej wiary. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 25.02.2009 r. (II CSK 501/08, Lex 528129) domniemanie dobrej wiary, przewidziane art. 7 k.c., nakazuje organowi stosującemu prawo uznanie tego faktu za udowodniony, do czasu wykazania przez podmiot, który z przypisania innemu złej wiary wywodzi skutki prawne, że posiadanie nie miało cech zezwalających na przyjęcie, że działał w dobrej wierze. W niniejszej sprawie uczestnik twierdził, że jego poprzednik prawny – przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) uzyskując posiadanie służebności gruntowej liczone od ww. momentu czasu i utrzymując te instalacje na nieruchomości wnioskodawców na przestrzeni lat w późniejszym okresie czasu działał w dobrej wierze kierując się obowiązującą wówczas (aż do 05.12.1997 r.) ustawą z dnia 28.06.1950 r. o powszechnej elektryfikacji wsi i osiedli, która w art. 4 ust. 1 przewidywała, że we wsiach i osiedlach objętych elektryfikacją osobom upoważnionym przez właściwe przedsiębiorstwa elektryfikacji służy prawo wstępu na posesje i do budynków, dokonywania tam oględzin i pomiarów oraz wykonywania robót i zakładania urządzeń jakich wymagać będzie powszechna elektryfikacja, a m.in. właściciel posesji jest zobowiązany umożliwić wstęp i wykonanie tych czynności. Nawet czasowy charakter tego ograniczenia nie zmienia faktu, że te uregulowania ustawowe mogły zasadnie powodować u poprzednika prawnego uczestnika przekonanie, że przysługuje mu uprawnienie do korzystania z nieruchomości wnioskodawców w zakresie odpowiadającym obecnie służebności przesyłu. Ponadto wnioskodawcy

nie obalili w żaden sposób ustawowego domniemania dobrej wiary uczestnika w momencie wejścia w posiadanie ich nieruchomości, ograniczając się do prostego zaprzeczenia tej okoliczności.

W ocenie Sądu okres posiadania służebności gruntowej przez uczestnika i jego poprzedników w zakresie niezbędnym do jej nabycia przez zasiedzenie już upłynął odnośnie ww. linii elektroenergetycznej ze skutkiem w postaci zasiedzenia tej służebności, gdyż w ocenie Sądu za dzień nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie należy przyjąć koniec dnia 09 września 1986 r. Skoro bowiem, jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, linia ta, która jest posadowiona na nieruchomości wnioskodawców co najmniej od 1956 r., należy przyjąć, że zasiedzenie nastąpiło – przy przyjęciu dobrej wiary uczestnika z upływem 10 lat od daty, kiedy nieruchomość ta przestała być własnością Skarbu Państwa. Z ustalonego stanu faktycznego nie wynika też, by posiadanie służebności ww. linii było kiedykolwiek przerwane (przemawia za tym również domniemanie ciągłości posiadania - art. 340 Kc). Uczestnik wykazał też w ocenie Sądu za pomocą przedłożonych przez siebie dokumentów swoje następstwo prawne po przedsiębiorstwie państwowym Zakład (...) a następnie po kolejnych następcach tego przedsiębiorstwa – Zakładzie (...) SA i kolejnych następcach. W przypadku tego pierwszego następcy następstwo prawne wynika z art. 5 ustawy z dnia 05.02.1993 r. o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa, a w przypadku kolejnych następców następstwo prawne wynika z art. 492 § 1 pkt 1 Ksh i z art. 494 § 1 Ksh. Następstwo to za każdym razem miało charakter sukcesji uniwersalnej, a więc wiązało się z przeniesieniem ogółu praw (art. 55² Kc, do których należy zaliczyć również posiadanie służebności, art. 55¹ Kc) i obowiązków z poprzednika prawnego na następcę (lub było tylko zmianą nazwy). Dlatego niezasadne byłoby też wymaganie, by dla wykazania przeniesienia posiadania tej służebności na uczestnika z jego poprzedników prawnych konieczne byłoby wskazanie tej służebności w wykazie przejmowanego majątku przez kolejnych poprzedników uczestnika i wreszcie przez samego uczestnika. Zatem należy przyjąć, że uczestnikowi jako kolejnemu następcy prawnemu p.p. Zakładu (...) pod tytułem ogólnym przysługuje w chwili obecnej służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu odnośnie ww. linii elektroenergetycznej.

Nawet jednak gdyby przyjąć, że poprzednik prawny uczestnika by w złej wierze w momencie w złej wierze gdy nieruchomość wnioskodawców przestała być własnością Skarbu Państwa, to należy zauważyć, że również w takim przypadku, wskutek upływu odpowiedniego okresu (30lat) zasiedzenie tej służebności już nastąpiło z upływem dnia 09 września 2006 r. W takim przypadku za niezasadny – z uwagi na powyższą argumentację – należałoby uznać zarzut wnioskodawców co do braku następstwa prawnego uczestnika po swoich poprzednikach prawnych, co miałyby powodować brak możliwości skorzystania przez uczestnika z możliwości doliczenia do czasu swojego posiadania służebności czasu jej posiadania przez jej poprzedników prawnych (art. 176 Kc). Jediną dyskusyjną kwestią byłaby w takiej sytuacji możliwość zaliczenia przez uczestnika do okresu posiadania służebności gruntowej na nieruchomości wnioskodawców okresu sprzed 1 lutego 1989 r. bowiem do tego czasu obowiązywał art. 128 Kc (uchylony już ale mający zastosowanie do stanów trwających pod jego rządami) wyrażający zasadę jedności własności państwowej. W ocenie Sądu nie można byłoby zgodzić się z poglądem, że odnośnie i tego okresu nie znajduje zastosowania art. 176 § 1 k.c. jak również bezzasadny jest twierdzenie że jeśli już przyjmować że do zasiedzenia służebności gruntowej doszło w niniejszej sprawie, to nastąpiło ono przed 1.02.1989 r. i nie na rzecz poprzednika uczestnika lecz na rzecz Skarbu Państwa (a uczestnik nie wykazał następstwa prawnego po Skarbie Państwa w zakresie posiadania służebności gruntowej o treści służebności przesyłu), albowiem w ocenie Sądu nie sposób przyjmować, by służebność na nieruchomości wnioskodawców nabył przez zasiedzenie Skarb Państwa. Bezzasadne jest bowiem odwołanie się przez wnioskodawców w tym zakresie i odnośnie okresu po tym, jak ich nieruchomość przestała być własnością Skarbu Państwa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2009 r., IV CSK 291/09 (Monitor Prawniczy 2010, nr 2, s. 68). Wprawdzie zgodnie z dosłowną treścią tego wyroku przedsiębiorstwa państwowego nie można uznać w okresie do dnia 1 lutego 1989 r. za samoistnego posiadacza nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności gruntowej (art. 352 k.c.), co oznacza, że niedopuszczalne jest zaliczanie posiadania przez przedsiębiorstwo państwowe wykonywanego przed tą datą do okresu potrzebnego do nabycia służebności przez zasiedzenie przez następcę prawnego tego przedsiębiorstwa. Istotne jest jednak, że Sąd Najwyższy odwołał się w tym zakresie do postanowień Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 r., III CSK 73/08 (niepubl.) i z dnia 16 września 2009 r., II CSK 103/09 (niepubl.), które zapadły w stanach faktycznych przed zniesieniem zasady jednolitej własności państwowej,

kiedy Skarb Państwa był właścicielem zarówno nieruchomości władnącej, jak i nieruchomości obciążonej. Natomiast w niniejszej sprawie sytuacja jest odmienna, gdyż nieruchomość wnioskodawców w okresie posadowienia na niej ww. linii elektroenergetycznej od 09 września 1976 r. nie była własnością Skarbu Państwa. Bezzasadne byłby przy tym przyjmowanie, iż w okresie obowiązywania zasady jednolitego funduszu własności państwowej przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) nie mogło być posiadaczem, ale jedynie dzierżycielem wykonującym władztwo faktyczne nad rzeczą w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa. Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów wyjaśnił w wyroku z dnia 15 stycznia 2009 r., I CSK 333/07 (OSNC-ZD 2009 D, poz. 97), że zasada jednolitego funduszu własności państwowej nie oznaczała, iż przedsiębiorstwo państwowe nie mogło wystąpić z roszczeniem na podstawie art. 231 § 1 k.c. w stosunku do nieruchomości znajdujących się w jego władztwie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmowano zgodnie, że wprawdzie ze względu na tę zasadę państwowa osoba prawna nie mogła przeciwstawić Skarbowi Państwa jakichkolwiek własnych uprawnień, jednakże w stosunkach zewnętrznych z osobami trzecimi miała pozycję taką jak właściciel. W konsekwencji wszelkie roszczenia, jakie powstawały ze względu na składniki mienia państwowego pozostające w zarządzie państwowej osoby prawnej, realizowała w imieniu własnym ta osoba (uchwała składu siedmiu sędziów z dnia 16 października 1961 r., I CO 20/61, OSN 1962, nr II, poz. 41; postanowienie z dnia 14 czerwca 1963 r., I CR 336/63, OSNCP 1964, nr 11, poz. 223; uchwała z dnia 27 czerwca 1984 r., III CZP 28/84, OSNCP 1985, nr 1, poz. 11). O ile więc w relacjach wewnętrznych między Skarbem Państwa a państwową osobą prawną posiadaczem samoistnym nieruchomości państwowej było zawsze państwo, o tyle z punktu widzenia relacji zewnętrznych przedsiębiorstwo państwowe, które władało oddaną mu w zarząd nieruchomością, powinno być uznawane za posiadacza samoistnego nieruchomości niezależnie od tego, czy była to nieruchomość państwowa. E. *verbis* pogląd ten znalazł wyraz w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 kwietnia 1966 r., I CR 80/66 (OSNCP 1967, nr 2, poz. 24), w którym Sąd Najwyższy uznał, że chociaż posiadanie wykonywane przez jednostkę państwową stanowi - w myśl zasady wypowiedzianej w art. 128 § 1 k.c. - posiadanie państwowe, to jednak w wypadku, gdy jego przedmiot znajduje się w zarządzie państwowej osoby prawnej, na zewnątrz ta osoba prawna, a nie Skarb Państwa występuje - zgodnie z art. 128 § 2 k.c. - jako posiadacz. Przedsiębiorstwo państwowe mogło zatem występować z roszczeniem przewidzianym w art. 231 § 1 k.c., z tym, że, ze względu na zasadę jednolitego funduszu własności państwowej, nabywana nieruchomość stawała się własnością państwową. Przedstawione rozumowanie, dotyczące posiadania samoistnego nieruchomości, wykonywanego przez przedsiębiorstwo państwowe w okresie obowiązywania art. 128 k.c. w pierwotnym brzmieniu, można tym bardziej odnieść do posiadania w zakresie służebności przesyłu. Sąd Najwyższy podkreślił w postanowieniu z dnia 17 grudnia 2008 r., I CSK 171/08 (OSNC 2010, nr 1, poz. 15), że nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, iż posiadanie służebności przesyłowej przez przedsiębiorstwo państwowe przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej kodeks cywilny z 1989 r. nie było posiadaniem w rozumieniu art. 352 § 1 k.c. i nie mogło prowadzić do zasiedzenia (tak też postanowienie SN z 12.01.2012 r. IV CSK 183/11, Lex nr 1130302).

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd uznał za nieudowodnione twierdzenia wnioskodawców jakoby infrastruktura elektroenergetyczna uczestnika została zlokalizowana na nieruchomości wnioskodawców dopiero w latach 80 XX w. Przeczą temu przede wszystkim zapisy paszportu ogólnego sieci elektroenergetycznej niskiego napięcia D., któremu to dokumentowi sąd dał wiarę nie tylko dlatego, iż jest dokument o którym mowa w art. 64 ustawy z dnia 07.07.1994 r. – Prawo budowlane, ale również dlatego, że zapisy w tym dokumencie czyniono na wiele lat przed pojawieniem się w praktyce roszczeń związanych z posadowieniem urządzeń przesyłowych na nieruchomościach nienależących do przedsiębiorstw przesyłowych), ale również przeczą temu w tym zakresie wiarygodne zeznania świadek M. H. (1), z których wynika, że infrastruktura elektroenergetyczna na nieruchomości obecnie wnioskodawców w kształcie takim jak do połowy lat 90 XX ww. istniała już w 1956 r., kiedy to świadek przeprowadziła się z rodzicami do D. z innej miejscowości. Jednocześnie Sąd uznał za nieudowodniony a zatem bezzasadny zarzut wnioskodawców, że przebieg linii elektroenergetycznej na działce wnioskodawców był zmieniany w takim stopniu, że należy uznać że doszło do zmiany treści służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, która to zmiana powoduje, że korzystający z niej musi niejako od nowa ją zasiedzieć. Sąd nie dał wiary w tym zakresie zeznaniom świadek M. H. (1) (a co za tym idzie zeznaniom wnioskodawczyni, bowiem jej wiedza w tym temacie ma charakter wtórny wobec wiedzy świadek M. H. (1) i wnioskodawcy), o zupełnie innym niż obecnie przebiegu linii elektroenergetycznej przez nieruchomości wnioskodawców, gdyż zeznania tej świadek są sprzeczne z pozostałym materiałem dowodowym, w tym w szczególności z zeznaniami świadka T. P. (2), dokumentacją remontu kapitalnego przeprowadzanego w połowie lat

90-tych XX w., w szczególności mapy geodezyjnej z 30.12.1987 r. z naniesionym przebiegiem linii na nieruchomości wnioskodawców sprzed remontu i zrealizowanym przebiegiem linii w ramach remontu. Twierdzeń wnioskodawców o innym niż ustalony w stanie faktycznym niniejszej sprawy przebiegu linii elektroenergetycznej na nieruchomości wnioskodawców nie potwierdza również dokumentacja geodezyjna nadesłana, zresztą na wniosek wnioskodawców, ze zbiorów (...) Zakładu (...) we W., z której zresztą wynika, że „dolne” ramię „trójkąta”, o którym zeznawała świadek M. H. (1) biegnące w pobliżu studni i budynku mieszkalnego m.in. wnioskodawców i M. H., którym miała przebiegać linia elektroenergetyczna na nieruchomości wnioskodawców przed remontem z połowy lat 90-tych XX w. (taki też „poprzedni” przebieg linii elektroenergetycznej sugeruje mapa załączona do wniosku wnioskodawców) jest w istocie zaznaczeniem przebiegu wodociągu (oznaczonego symbolem w-110 na mapie z 21.11.2012 r. wykonanej przez A. M.) przez tę nieruchomość. Zaufanie do zeznań świadka w zakresie jej orientacji co do posadowienia infrastruktury elektroenergetycznej wnioskodawców podważają również inne nieścisłości pojawiające się w zeznaniach tej świadka, gdyż z jej zeznań wynika, że posadowione są obecnie na nieruchomości wnioskodawców dwa słupy wsporcze linii elektroenergetycznej, podczas gdy z ustalonego stanu faktycznego (m.in. z zeznań samej wnioskodawczyni oraz z ww. mapy A. M. z 21.11.2012 r.) wynika, że na nieruchomości wnioskodawców posadowiony jest jeden taki słup. Sąd odmówił też mocy dowodowej na okoliczność zgoła innego niż obecnie przebiegu linii elektroenergetycznej przez nieruchomości wnioskodawców dowodowi w postaci zdjęcia złożonego przez wnioskodawców do akt na ostatniej rozprawie (koperta k.139, niezależnie już od faktu że nie wiadomo kiedy to zdjęcie zostało zrobione), gdyż nie wynikają z niego w żaden sposób granice nieruchomości wnioskodawców i sąsiednich nieruchomości pozwalające na ustalenie, że widoczny na tym zdjęciu słup tworzył zupełnie inny przebieg linii elektroenergetycznej niż obecny jej przebieg, zwłaszcza że jak wynika z mapy geodezyjnej z 30.12.1987 r. w pobliżu nieruchomości wnioskodawców, patrząc od strony studni na nieruchomości wnioskodawców, znajdowały się przed remontem z połowy lat 90-tych ww. inne słupy m.in. na działce nr (...). W związku z tym i mając na uwadze pozostałe ustalenia stanu faktycznego w zakresie charakteru i zakresu remontu kapitalnego linii na nieruchomości wnioskodawców należy przyjąć, że remont ten był jedynie modernizacją nie połączoną ani ze zmianą istoty tej linii ani sposobu korzystania z niej ani jej posadowienia na nieruchomości wnioskodawców poza niezbędną potrzebą techniczną. Czynność ta nie doprowadziła zatem do zmiany treści tej służebności gruntowej co powodowałoby przerwanie biegu zasiedzenia „poprzedniej” służebności i konieczność zasiadywania jakiejś innej służebności gruntowej „od nowa”. Zgodzić się należy bowiem z uczestnikiem, że ww. remont kapitalny odnośnie nieruchomości wnioskodawców był zwykłą czynnością eksploatacyjną wobec tej linii i wręcz potwierdzał ciągłość posiadania i czynnego wykonywania służebności przez poprzednika prawnego uczestnika na tej nieruchomości.

Wobec ustalenia, że uczestnik jest aktualnie uprawniony do służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu, z uwagi na jej nabycie przez zasiedzenie przez niego lub jego poprzedników prawnych, których jest sukcesorem, bez znaczenia też okazał się zarzut wnioskodawców, że uczestnik nie zasiedział również służebności przesyłu, wprowadzonej ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz innych niektórych ustaw ze względu na brak upływu odpowiedniego okresu posiadania tej służebności.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 par. 2 Kpc nakładając na wnioskodawców obowiązek zwrotu kosztów uczestnikowi z uwagi na to, że interesy wnioskodawców i uczestnika były ze sobą sprzeczne. Na kwotę zasądzonych kosztów postępowania składa się opłata za czynności jednego radcy prawnego reprezentującego uczestnika w kwocie 240 zł (par. 8 pkt 3 Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oraz kwota 17 zł tytułem kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa udzielonego przez uczestnika.

Z uwagi na powyższe orzeczono jak w sentencji.

Zarządzenie:

- odnotować,

- odpis postanowienia z uzasadnieniem doręczyć pełn. wnioskodawców;

- kal. 14 dni